

HBMD 13.12.2023 15:00

70-ta Obljetnica Guttman-ove image teorije – odjek u zagrebačkom metodološkom krugu

Franjo Prot, Ksenija Bosnar, Darko Katović (Sveučilište u Zagrebu, Kineziološki fakultet)
franjo.prot@gmail.com

Keywords: Guttman's Image theory, Zagreb methodology circle, data science

Ključne riječi: Guttmanova image teorija, zagrebački metodološki krug, znanost o podacima

Članak Louisa Guttmana "Image theory for the structure of quantitative variates" objavljena je u časopisu Psychometrika u izdanju od prosinca 1953. godine, i 70 je godina od njegove objave.

Guttman, L. (1953) Image theory for the structure of quantitative variates. Psychometrika 18, 277–296, <https://doi.org/10.1007/BF02289264>

Na dvadesetak stranica predstavljena je teorija podataka koja je prihvaćena kao zajednički temelj za bolji uvid u strukturu multivarijatnih odnosa među varijablama. Deset od dvanaest popratnih referenci Guttmanovi su radovi iz prethodnih 15 godina njegova istraživanja, od kojih su četiri bez datuma, još uvijek neobjavljena, citirana kao "U pripremi". Trebalo je neko vrijeme da se tema predstavi u udžbenicima gdje se primjene njenih rezultata mogu pratiti .

U zagrebačkom metodološkom krugu Guttmanova image analiza postala je predmetom istraživanja u sklopu transformacije podataka i kondenzacije (kompresije), odnosno tehnika redukcije podataka, kod Momirovića (1971; 1972). Rezultati istraživanja u tijeku promptno su implementirani i kao didaktička transpozicija na diplomskoj i poslijediplomskoj razini obrazovanja u kolegijima metodologije istraživanja na sveučilištima u Zagrebu, Ljubljani, Novom Sadu i Beogradu.

Značajan rezultat tih istraživanja je rad o primjeni generaliziranih image transformacija iz 1973 godine, i 50 obljetnica je njegove objave.

Momirović, Konstantin, Janez Štalec i Egon Zakrajše (1973) Primjena generaliziranih image transformacija u analizi relacija skupova varijabli (The application of generalized image transformation in analysis of relations between groups of variables, in Croatian), Kineziologija, 3,2,3: 46-56; <https://hrcak.srce.hr/clanak/348868>.

Od tada se rezultati na tu temu objavljuju u znanstvenim časopisima i zbornicima konferencija. Rezultati su dijelom objavljivani u ne engleskom formatu prezentacije i stoga su bili su manje vidljivi dijelu znanstvene javnosti. Neki od ovih rezultata još uvijek su zanimljivi za pregled, što je i svrha izlaganja.